Ч. 338 (14.235). Львів, середа 18. грудня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem P. 1 VI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. поверх. Конто почт. щадн. 504.060. 145.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

З Берези Картуської на волю.

З Берези Картуської вийшло 15. грудня ц. р. на волю двох українців: студент прав з Мавуня пов. Долина *Микола Кос*, що перебув у таборі три і пів місяця, *Тома Кордуба* з Тернополя, що був там 5 місяців та один білорус.

У таборі відокремлення залишилось іще 69 осіб з того *45 українців*, 17 комуністів і 7 енде́ків.

Кріваві жнива на Совітській Україні.

МОСКВА, 17. 12. КАП. „Вісти", офіційний орган комуністичної партії Совітської України, поміщує звіт про жнива такими словами: „Цьорічне жниво більше як торічне (1934), але зерно ми дістали при помочі конфіскати, борючись без милосердя та безнастанно з ворогами совітського устрою". Значить іншими словами большевики рабували хліборобам збіжжя під загрозою насильства. — Кілько українців згинуло при тім, Бог один знає.

Несподівані претенсії Мусолінія.

ПАРИСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ ІТАЛІЯ ПРИЙМЕ ТІЛЬКИ З ДОПЛАТОЮ.

ПАРИЖ, 17. 12. ПАТ. Пос Блюм у „Попілер" ствердӂує, що одною з умовин, від яких Мусоліні узалежнив згоду на паризькі пропозиції, є фінансова допомога Англії та Франції. Мусоліні домагається навіть гарантії Ліґи Націй щодо позички, яку випустило би італійське кольонізаційне товариство негайно після заключення миру. Така пропозиція попросту видається смішною.

Абисинія рішуче відкинула париські пропозиції.

ПАРИЖ, 17. 12. ПАТ. „Парі Соар" подає телеграфічно з Адіс Абеби зміст комунікату у справі французько-англійських пропозицій, що їх секретар неґуса оголосив учора врані в Десі. Цей комунікат відкидає парискі пропозиції та твердить, що абисинський уряд переконаний, що Рада Ліґи не одобрить згаданих пропозицій.

Італія не відступить Абисинії пристані.

Справи будови залізниці.

ПАРИЖ, 17. 12. ПАТ. Льондонський кореспондент „Еко де Парі" повідомляє, що амбасадор Ґранді у розмові з Ванситардом сказав, що Італія буде домагатися поширення кольонізаційної стрефи до кордону Судану. Зрештою Італія неприхильно відноситься до проекту, який признає для Абисинії доступ до моря на еритрейському побережжі біля Асабу. Мусоліні буде теж домагатися, щоб Італії признали право будови залізниці, яка лучить Еритрею з італ. Сомалі, як це передбачувала умова з 1906. і 1925. рр.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Париський кореспондент „Таймса" обговорює проект признання Абисинії доступу до моря. Неґусові поставили як умовину, що не буде будувати залізниці між пристанню Асаб і Адіс Абебою. Цю клявзулю оголосять щойно після того, як Абисинія прийме мирові умовини. Так — кінчить кореспондент — прем'єр Лявель забезпечив оборону інтересів акціонарів залізниці Джібуті—Адіс Абеба, що є переважно в руках французьких громадян.

Болдуін хоче реформувати Ліґу Націй.

ПАРИЖ, 17. 12. ПАТ. Льондонський кореспондент „Еко де Парі" потверджує вістку, що прем'єр Болдуін має подати в найкоротшім часі подрібний проект реформи Ліґи Націй.

Пропоновані Болдуіном зміни основуються на тім, щоб відділити установу Ліґи Націй від версальського договору та головно до повязової редукції системи санкцій, які передбачує пакт. Цілю тієї зміни булоб впровадження Німеччини до Женеви та взагалі навязання тривкого порозуміння з цією державою. Серед англ. уряду є деякі члени, що противставляться тим плянам Болдуіна.

Ґрецький уряд домагається, щоб король розвязав нац ональні збори.

АТЕНИ, 17. 12. ПАТ. Уряд хоче усунути аномалії, що їх викликав ген. Кондиліс, та тому є він засадничо противний, щоб скликати національні збори. Але тому, що народня партія перефорсувала скликання зборів, прем'єр пішов на авдієнцію до короля. Демерціс вияснив королеві, яка витворилася ситуація, домагаючись, щоб король розвязав національні збори. Король відповів, що цю справу вирішить до середи. У політичних колах переконані, що король скоріше розвяже національні збори. Якби до цього всетаки не прийшло, уряд Демерціса заголосить димісію.

Українські поправки до амнестійного закону.

Пос. д-р Степан Витвицький зголосив у комісії такі поправки до урядового проекту амнестійного закону. Цей внесок такий:

Вношу, щоб стаття 4. виглядала так: У справах за злочини та проступки, що їх допустилися з політичних, національних, релігійних, суспільних або суспільно-господарських мотивів перед 11. листопада 1935. та які належать до компетенції загальних судів: 1) дарується невиконану в цілости або в частині кару позбавлення свободи, що не перевищає 3 років. 2) Злагіднюється на половину кари вязниці понад 3 роки. 3) Обмежується до 10 років кару досмертної вязниці. 4) Замінюється кару смерти на кару 15-літньої тяжкої вязниці.

Якби такий внесок не перейшов, вношу, щоб 4. стаття виглядала так:

1) Дарують невиконані в цілости або в частині кари вязниці, видані не вище як на 3 роки.

2) Злагіднюється на половину кари вязниці понад 3 роки до 10 літ.

3) Злагіднюється на 1/3 частину кари вязниці понад 10 років.

4) Обмежується до 10 років кару досмертної вязниці.

5) Замінюється кару смерти на кару 15 років тяжкої вязниці.

Чи справді зрада і зломання жіночої солідарности?

Під осуд нашого громадянства.

Львів, 17. грудня 1935.

В статті „Українське жіноцтво і соймові вибори", поміщеній у „Ділі" (ч. 237 з 6. IX. 1935), засували ми перед виборами свій погляд на становище, яке заняла Головна Управа „Союзу Українок" до останніх соймових виборів у Польщі і не думали по виборах вертатись до цієї справи. Одначе ситуація, яка витворилась наслідком цього становища Гол. Управи „С. У.", що у своїх наслідках шкідливо відбивається не тільки на терені „С. У.", але також може спричинити шкідливі наслідки в інших ділянках національного життя, приневолює нас піддати цю справу під осуд нашого громадянства.

Становище Гол. Управи „С. У." до останніх соймових виборів у Польщі, яке було зовсім позитивне, а опісля, коли кандидатура п. М. Рудницької стала нереальна — наскрізь неґативне, найшло свій вислів у відозві, підписаній за зорганізоване жіноцтво чотирьома членами президії „С. У.", яка закликала зорганізоване жіноцтво до бойкоту виборів. У наслідку такої тактики Г. У. „С. У." повстав **хаос і дезорієнтація в рядах зорганізованого українського жіноцтва** і у Львові, і в краю. Це могло потягнути за собою шкідливі наслідки як для „С. У.", так і для національної справи. Тому то десять громадянок членів „С. У.", у почутті громадянської відповідальности вважали своїм національним обовязком запобігти цим шкідливим наслідкам та уможливити вибір нашого парляментарного представництва. В тій цілі, згідно зі своїми переконаннями, підписали вони відозву, що закликала зорганізоване українське жіноцтво до участи у виборах. Виступ цих громадянок увінчався бажаними наслідками — зорганізоване українське жіноцтво взяло масово участь у виборах. Найкращим доказом цього є поважне число голосів, якими вибрані українські посли; — не зважаючи на те, що радикали й українські соціялісти не брали участи у виборах, що комуністичні і всякі невідповідальні елементи вели завзяту противиборчу аґітацію, — а й польське громадянство за малими виїмками не дотримало виборчого компромісу. Не диво, що виступ вище згаданих громадянок стрінувся з признанням нашого відповідального громадянства, зате не найшов очевидно признання Гол. Управи „С. У.", **яка напятнувала цей виступ як зраду і зломання жіночої солідарности.** Наслідки такого поставлення Г. У. „С. У." до цих громадянок, які не погоджувалися з її становищем до виборчої акції, не дали на себе довго ждати. Бо ось найбільш заслужені члени „С. У.", як п-і Евгенія Макарушкова, бувша голова ділового комітету Українського Жіночого Конгресу, довголітній член Головної Управи „С. У." і голова львівської філії „С. У.", приневолена була зрезиґнувати з головства філії „С. У." у Львові, яка під проводом п. Макарушкової розвивала богату й хосенну діяльність. Резиґнація п. Макарушкової спричинила резиґнацію цілого Виділу філії „С. У." у Львові, що спинило нормальну працю Т-ва і тим

самим шкідливо відбивається на діяльності львівської філії „С. У.“, що мала всякі дані до найкращого розвитку. Установлена „С. У.“ кураторія не всилі вивязатися з цих завдань так, як це міг зробити Виділ філії „С. У.“ під попереднім умілим проводом. Цей ненормальний стан, який сьогодні заіснував на терені львівської філії „С. У.“, мусить шкідливо відбитись на діяльності Т-ва як у Львові, так і в львівському повіті. І друга вельми заслужена громадянка, довголітній член Головного Виділу „С. У.“ і перша голова львівської філії „С. У.“, п. М. Колтунюкова, яка теж підписала відозву, що закликала до участи у виборах, ображена головою Т-ва п. М. Рудницькою так, що вирішенням цієї справи мусів занятися громадянський суд.

Та на тім не кінець, бо ледви громадянський суд вирішив справу п. Колтунюкової, як почали назрівати нові конфлікти між членами „С. У.“, що підписали відозву за участю у виборах, і Гол. Управою „С. У.“. Конфлікти ті спричинені виступом голови „С. У.“ п. М. Рудницької на сходинах „С. У.“ у Львові дня 15. XI. ц. р. Голова Т-ва, пояснюючи зібраним на тих сходинах становище Гол. Управи „С. У.“ до останніх соймових виборів, напятнувала як зраду вище згаданих громадянок, що посміли виступити проти бойкоту виборів, проголошеного членами президії „С. У.“, підписаними за зорганізоване українське жіноцтво. Після цих односторонньо насвітлених виводів голови незорієнтовані в справі і зле поінформовані члени „С. У.“ могли набрати переконання, що становище Гол. Управи „С. У.“ в цій справі зовсім правильне, а поступок громадянок, які виступили прилюдно проти постанов Гол. Управи „С. У.“, ломить жіночу солідарність і заслугує вповні на те, щоб його напятнувати як зраду.

Ці останні потягнення Гол. Управи „С. У.“, які в своїх наслідках показались уже шкідливими на терені львівської філії „С. У.“, можуть поширитись на край і спричинити необчислені для Т-ва і національної справи шкоди. Тому в імя правди і з огляду на добро Т-ва „С. У.“ уважаємо своїм обовязком поставити цю справу перед нашим громадянством у правдивім світлі, щоб зорганізованому жіноцтву і загалові нашого громадянства дати змогу належно зорієнтуватись і видати осуд у цій справі.

А саме: на наш погляд становище т. зв. зорганізованого жіноцтва, яке апробує (як видно з останніх енунціяцій в „Жінці“) Гол. Виділ „С. У.“, до останніх соймових виборів було **неправильне.** По-перше незгідне із самим заложенням Т-ва, як аполітичної організації, по-друге неправильне під національним оглядом, бо незгідне з національною вимогою безумовно підпорядковувати специфічні жіночі інтереси й особисті амбіції українській національній рації. Отже „Союз Українок“, як аполітична жіноча організація, яка гуртує членів ріжних політичних поглядів та партійних напрямків, мусить у політичних справах лишити своїм членам повну свободу і не може приймати таких рішень, через які члени „С. У.“ моглиб попасти в конфлікт із своїми партійними проводами, і таким чином поставити їх у таку ситуацію, що прийняття рішення Гол. Управи „С. У.“ мусілоб послідовно потягнути за собою виключення з політичної партії, до якої члени „С. У.“ з переконання належать. З уваги на те Гол. Управа „С. У.“ не мала права взивати своїх членів до бойкоту виборів, ані тим більше пятнувати зрадою тих членів, які як здисциплiновані члени своєї партії, що рішила брати участь у виборах, приневолені були піти проти рішення Гол. Управи „С. У.“ — згідно з постановою свого партійного проводу. Хто тут завинив, хто неправильно поступив? Кого за неправильність слід напятнувати? Піддаємо це під осуд нашого громадянства.

Про „зломання жіночої солідарности“ громадянками, які підписали відозву до загалу українського зорганізованого жіноцтва за участю у виборах, щойно тоді можнаб говорити, колиб Гол. Управа „С. У.“, проголошуючи бойкот виборів, мала до такого виступу уповажнення як не всього українського зорганізованого жіноцтва, то бодай усього жіноцтва, згуртованого в „Союзі Українок“. Фактом є, що **Гол. Управа „С. У.“ такого мандату не мала.** Щоб мати такий мандат, треба було скликати нараду, де умандатовані заступниці українського зорганізованого жіноцтва малиб нагоду висловити думку і волю всього жіноцтва. І щойно вирішення цієї справи таким „жіночим соймом“ моглоб обовязувати все зорганізоване українське жіноцтво. Тим більше вказано і конечно було скликати таку нараду, що наша суспільність у справі участи у виборчій акції була поділена на два табори. Одні були за участю у виборах, другі проти. А також тому, що „Союз Українок“ гуртує жіноцтво ріжних політичних напрямків і поглядів, і тому ясно, що в такій засадничій, важній і складній справі треба було безумовно спитати про думку й волю заступниці філій і кружків „С. У.“. І тільки цією дорогою могла Головна Управа „С. У.“ осягнути мандат заступати загал зорганізованого жіноцтва і тільки для вирішень, осягнених цією дорогою, могла домагатись послуху й солідарности загалу членів „С. У.“. Занехавши таку одиноко в подібних випадках вказану дорогу і залишаючи вирішення у такій засадничій і важній справі Гол. Управі „С. У.“, **поступила Гол. Управа „С. У.“ неправильно і таким чином надужила довіря Заг. Зборів, котрі дали їй мандат проводу Товариством.**

З уваги на те Гол. Управа не має ніякого права пятнувати тих членів „С. У.“, які приневолені були піти проти рішення Гол. Управи „С. У.“ і які мусіли так поступити, чи то як здисциплiновані члени своєї партії, чи поступити згідно зі своїми переконаннями, бо цього вимагало добро національної справи.

Факту, що Гол. Управа „С. У.“ у цім випадку неправильно поступила, не може змінити спростування п. М. Рудницької у відповіді на комунікат Президії УНДО, надруковане в деяких українських часописах, між ін. у „Жінці“ (ч. 22 23), без огляду на те, хто має тут слушність, Президія УНДО, чи п. М. Рудницька. (Повну слушність має Президія УНДО. — Прим. Редакції).

А також факт з історії повоєнної Німеччини, наведений у передовиці тогож числа „Жінки“ — „Наші позиції“ — як аргумент, що мав би стверджувати слушність становища Гол. Управи „С. У.“ — може саме послужити протиаргументом такого твердження. А саме: коли всі німецькі посолки, без огляду на свою партійну приналежність, голосували проти ратифікації версайського договору і перейшли до денного порядку над рішенням управ своїх партійних фракцій, то поступили вони згідно з дорученням німецької організації, яка осудила версайський договір як документ поневолення й ганьби німецького народу. Значить: у цьому випадку німецькі посолки мали до такого виступу мандат зорганізованого німецького жіноцтва, котре на своїх зібраннях приняло відповідне рішення. Тимчасом Гол. Управа „С. У.“ не мала такого мандату від зорганізованого українського жіноцтва в справі негативного становища до останніх виборів.

А також те німецьке жіноцтво, в якого виступі авторка передовиці „Наші позиції“ дошукується аналогії з виступом Гол. Управи „С. У.“ в останніх виборах, **не змінило свого становища, як це зробила Г. У. „С. У.“**, але стояло непохитно на своїм становищі від початку до кінця.

Зрештою сьогодні ясно, що відкинення версайського договору, з уваги на змобілізування всіх великих держав проти Німеччини, довелоб було Німеччину до повної руїни, до занепаду, з якого вона довгі роки не моглаб була двигнутись і пересталаб бути політичним чинником, з яким рахуватись мусілиб великі держави. Що до того не прийшло, що повоєнна Німеччина скоро поросла в піря і змогла протиставитись постановам версайського договору та стала нині важним політичним чинником, з яким приневолені рахуватись великі держави, — сталось це саме завдяки політичному розумові і далекозорости тих німецьких політиків і дипльоматів, які кермувались вимогами „реальної політики“, а не хвилевим ефектом. Ті політики мали на оці дальшу мету і мали відвагу піти проти популярної течії та вміли зберегти рівновагу духа в обличі розпалених до червоности націоналістичних гасел німецьких патріотів. З цього ясно, що німецьке жіноцтво, заявляючись проти ратифікації версайського договору, дало цим вислів своїм патріотичним почуванням, далось пірвати популярній націоналістичній течії, **та не виявило цим політичного розуму ні дипльоматичного хисту,** що вимагали глибшої застанови та основного передумання цієї проблеми, як того вимагає завжди політика, обчислена на дальшу мету, а не на блискучі, моментальні ефекти.

Котрий з цих двох патріотизмів хосенніший для кращого розвитку національних сил, бачимо це наглядно саме на повоєнній Німеччині.

Лишаючи майбутності вирішення, хто з огляду на добро народу має більше слушности, чи ті, що позитивно, чи ті, що негативно ставились до останніх виборів у Польщі — ідейні люди обох таборів мали одну мету: добро та кращу майбутність рідного народу.

Сьогодні ще за рано твердити, хто краще поступив. До належної і справедливої оцінки цих фактів **треба відповідної перспективи часу.** Одначе не вільно нікого пятнувати, ні відсуджувати від чести, коли хто на основі свого переконання, маючи на меті добро народу, поставився негативно чи позитивно до останніх виборів. Але з цілою рішучістю слід напятнувати, коли хто, переконаний важними аргументами, які висунув його партійний провід, що мав на меті добро нації, поставився позитивно до виборів і старався за посольський мандат, — але потім змінив свої переконання і поставився крайне негативно до тих виборів з моментом, коли треба було зрезигнувати з посольського мандату!

Наслідком такої тактики **загал українського жіноцтва позбавлений умандатованої парляментарної заступниці на час повних пяти літ** каденції польського сойму. Опріч цього зорганізоване українське жіноцтво, в якого імені **виступили чотири члени Президії „С. У.“, які підписали комунікат, що проголошував виборчу абстиненцію, як причину такого рішення подали в комунікаті, що „на листі УНДО не находиться ніодна жінка“. Таким чином зорганізоване українське жіноцтво наражено на закид вузького, специфічно жіночого, самолюбного й особистого трактування проблеми, яка повинна бути вирішена ширше з загального національного становища.**

Коли Гол. Управа „С. У.“, не зважаючи на нову виборчу ординацію і виборчий компроміс з урядом, **спершу позитивно поставилась до останніх виборів, тому, що цього вимагав національний інтерес, — то на тому становищі треба було вже непохитно стояти, без огляду на те, чи та або інша кандидатка осягне мандат. І хочаб навіть не доцінено наших заслуг і потоптано наші слушні права, хочаб даний мент вимагав від нас ще більших жертв, — то — без огляду на все — імперативові національної рації слід було підпорядкувати специфічні жіночі інтереси й особисті амбіції.**

Евстахія Тишинська.

Як большевики переслідують українську мову?

Відчит проф. Смаль-Стоцького про українську мову на Совітській Україні.

14 ц. м. в Українськім Науковім Інституті у Варшаві **проф. Роман Смаль-Стоцький** виголосив перед численною авдиторією реферат „Про українську мову на Совітській Україні“. На основі багатого фактичного матеріялу, що його зібрав, прелеґент у цікавих виводах доказав, що українська мова на Совітській Україні не має повноти прав, що прислугувалиб їй як державній мові. Українська мова навіть гірше трактована як місцеві мови в інших національних республиках у СССР. Проф. Смаль-Стоцький подрібно обговорив справу так званого „націоналістичного шкідництва“ на мовнім фронті та виказав, що акція боротьби з тим шкідництвом ведена під проводом Хвилі, зводиться до штучного наближування української мови до російської та затирання окремішности української мови.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ДОКІНЧЕННЯ РОЗПРАВИ З ДВАЦЯТЬТРЕТОГО ДНЯ.

ХТО СПРИЧИНИВ ПОЖЕЖУ У КОЗОВІЙ?

На питання обор. д-ра Горбового хто спричинив пожежу у Козовій, про яку зізнавав раніше св. Жиборський, свідок відповідає, що судовим присудом не устійнено, хто підпалив. Бувало і таке, що подрібні та основні доходження поліції устійнювали, що дотичну провину виконало ОУН. Одначе ці докази не були достаточною основою для суду, щоби видати присуд зі засудом. Свідок не згадував багатьох виступів ОУН, тільки тому, що вони не мають за собою судових присудів.

Далі свідок вияснює, що організація „Січ" істнує поза кордонами Польщі. Кооперативи або особи, які господарили в кооперативах, давали фонди для ОУН.

На питання прок. Рудніцького свідок каже, що ОУН мало спеціяльну техніку підпалів. Доказом цього є приказ начальної колегії, який попав у руки влади.

БЕЗЛІЧ ПСЕВДОНІМІВ.

На питання прок. Желенського, який псевдонім тієї особи, в якої найшли цей приказ, свідок відповів: „Асфальт", „Сліпа" і „Кавка". Цієї особи свідок не бачив, але знає хто вона. На питання прокуратора чи свідок взагалі бачив цю особу, свідок відповідає: так.

Обор. *д-р Горбовий:* Чи знаєте псевдонім „Пивовар".

Свідок: Так. Зустрічався з тим псевдонімом, читаючи архів. Маю враження, що ця особа не є активним членом ОУН. На дальше питання обор. Горбового прокуратор стверджує, що ОУН орудує якою тисячкою псевдонімів.

НИЗКА ВІДХИЛЕНИХ ПИТАНЬ.

Низку питань обор. д-ра Л. Ганкевича предсідник відхилив, а трибунал затвердив постанову предсідника. На питання обор. д-ра Л. Ганкевича у справі шпигунських афер св. Жиборський подає, що в Перемишлі відбулася розправа Олущака, яка вяжеться з львівською справою Пінявської. Крім того вязалася зі справами інших. На дальше питання чи свідок знає кореспонденцію і становище марш. Пілсудського у справі атентату Федака, свідок відповідає, що становища марш. Пілсудського в цій справі не знає. Далі відповідає, що при ревізіях знаходила поліція у членів ОУН „Сурму", „Розбудову Нації" і підручники різноманітного змісту. Свідок знає теж відозви в литовській, білоруській і німецькій мові.

На питання обор. д-ра Л. Ганкевича свідок відповідає, що Коновалець, виїхавши з Польщі за кордон, перебував здебільша у Берліні, Празі, Данцігу, Парижі і в Римі. Від 1930. р. перебуває у Женеві, головний штаб був у Празі.

ЩЕ ПРО ПРОТИМОНОПОЛЕВУ АКЦІЮ ТА ПРОТИПОЖЕЖНУ АКЦІЮ „ЛУГІВ".

На питання обор. д-ра Л. Ганкевича чи були судові процеси у справі протимонополевої акції, свідок вияснює, що нічого не знає про це. Одначе архів Сеника виказав нобито походження цієї акції. Свідок признає, що істнує гуманітарне товариство абстинентів „Відродження", яке дбає про здоровля суспільности. Одначе з ініціятиви ОУН розвивалась теж рівнобіжно протиалькогольна і протинікотинна акція. Її обговорювали навіть на нараді в 1932. р. На питання обор. д-ра Л. Ганкевича, чи свідок знає випадки інших протижидівських виступів ОУН теж поза Сокальщиною свідок притакує. На дальше питання обор. д-ра Л. Ганкевича свідок відповідає, що деякі „Луги" дійсно льояльно виконували свої статутові обовязки і ратували майно без огляду на національність власників, але інші вели революційну акцію.

На питання обор. Шлапака свідок оповідає про побут полк. Коновальця на Великій Україні. Його становище підчас повстання проти гетьмана та до виборів у 1922. р. у Галичині. На дальше питання у справі Кожевникова і Костарівa свідок вияснює, що їх виключили з ОУН. Мартинець обвинувачував Костарівa, що він є на услугах польської і большевицької розвідки.

Про оборону в українських процесах знає з архіву Сеника і видавництв ОУН. Про заперечення оборонців д-ра Ст. Шухевича і д-ра В. Старосольського, які зізнавали в цій справі як свідки, свідок знає з преси.

Підпал трибуни на площі Сокола-Батька свідок вияснює внутрішніми суперечками в організації. Свідок теж чув про підложення бомби у Центросоюзі. Дуже можливо, що вибух наступив всупереч волі тих, які підложили вибуховий матеріял. Свідок не пригадує собі справи замаху на „Рацлавіцьку панораму". По арештуваннях у 1934. р. нелегальна література приходить у малих скількостях. „Сурма" і „Розбудова Нації" мабуть уже не виходять. Низку питань обор. Шлапака предсідник відхилив.

ПО 200 ЗОЛ. КАРИ НА ДВОХ ОБОРОНЦІВ.

По нараді трибуналу предсідник оголосив постанову, що згідно зі статтею 61. закону про устрій загальних судів *наложено грившу по 200 зол. на оборонців: д-ра Л. Ганкевича і м-ра Шлапака* тому, що оборонці ставили питання, „нарушуючи повагу суду" та „квестіонуючи суверенність держави". Предсідник не допустив теж до голосу обор. д-ра Горбового у цій справі.

СУБВЕНЦІЇ ЛИТВИ ДЛЯ ОУН. У 1935 Р. „СУРМА" ДРУКУВАЛАСЯ У КОВНІ.

Св. Микола Телятицький, старшина головного штабу зізнає, що „Сурму" друкували в Ковні в друкарні акційного товариства „Спіндуліс", де друкується урядовий орган „Летувос Аідас". „Сурма", як орган УВО, виходила ще в другій половині 1934. р. Чи тепер виходить свідок не знає. ОУН має на Литві свого представника Осипа Бартовича-Ревюка.

Прок. Желенський: Коли, згідно з вашими інформаціями, ОУН дістало останню субвенцію від литовського уряду?

Свідок: Останню субвенцію дістало ОУН у третім чвертьріччі 1935. р. Зрештою ці субвенції виплачувала Литва без перерви.

Прок. *Желенський:* Де перебуває Коновалець?

Свідок: Перебуває в Женеві, в останнє у швайцарськім Берні. Просив продовжити йому право побуту у Швайцарії на один рік. Коновалець легітимується литовським пашпортом.

Прок. *Желенський:* Чи знаєте прізвище Равича?

Свідок: Равич перебував востанне у Відні. На питання прокуратора відповідає, що Равич легітимується литовським пашпортом. Прізвища свого інформатора свідок не хоче виявити, але запевняє, що цей інформатор заслуговує на повне довіря.

На питання обор. Горбового чи субвенції виплачував литовський уряд чи члени цього уряду свідок відповідає, що члени уряду. Свідок має докази, але не може їх виявити. Має докази, що останню субвенцію виплатили в 1935. Якими документами полк. Коновалець легітимувався раніше, свідок не знає. Не знає теж, чи полк. Коновалець має литовське громадянство. В год. 5-ій предсідник перервав розправу до вівтірка.

Двацятьчетвертий день розправи.

ПРО СТАНОВИЩЕ МІН. ПЕРАЦЬКОГО ДО УКРАЇНЦІВ.

У вівторок розправа почалася в год. 10.45. Нині зізнавав останній свідок **Генрик Ян Сухенек Сухецький**, начальник виділу національних справ у міністерстві внутрішніх справ. Свідок оповідає, що з мін. Перацьким стрінувся в 1919 р. по своїм повороті зі Сибіру. По війні з большевиками свідок працював з мін. Перацьким у міністерстві військових справ, по травневім перевороті у міністерстві внутрішніх справ, де мін. Перацький був спершу начальником військового виділу, пізніше віцеміністром, а згодом міністром. Як уже обняв становище міністра внутрішніх справ вимагав щоденно від свідка реферату про меншостеві справи. Свідок каже, що мін. Перацький весь час у меншостевих справах, головно в українській справі був вирозумілий, толерантний і змагав управильнити нездорові відносини, які істнували в Галичині. Становище мін. Перацького до української проблеми відоме з декларацій, які міністр складав у соймі, сенаті і в буджетових комісіях при нагоді обговорювання буджету внутрішніх справ. Засадничу декларацію в українській справі склав мін. Перацький в імени цілого польського уряду в січні 1932 р. Свідок широко наводить поодинокі уступи з цієї декларації кажучи, що міністр згідно з її напрямними змагав до уздоровлення нездорових відносин на тих землях. Мін. Перацький знав, що з цим його становищем не погодиться ОУН, бо тоді вона перестала би істнувати.

САМОУПРАВНИЙ ЗАКОН І КІЛЬКІСТЬ РАДНИХ УКРАЇНЦІВ.

Одним з найважніших питань, яке мін. Перацький встиг управильнити, було введення закону про самоуправу. З добродійств цього закону користає теж у великій мірі український нарід. На просторі трьох полудневo-східних воєвідств, себто львівського, станиславівського і тернопільського на загальне число громадських радних 79.979 українців зі старорусинами є 45.000. У волосних радах на загальне число 9.114 радних українців зі старорусинами є 4.191. На загальне число 427 війтів українців є 113. У повітових радах на загальне число 12.000 членів рад є 458 українців. Це та праця, яку започаткував мін. Перацький. По вбивстві міністра, коли в листопаді свідок дістав летючку ОУН, в якій признається до вбивства, мін. Перацькому закидали:

ПОЛЬОНІЗАЦІЯ ЦЕРКВИ.

І так закидували, що він був польонізатором української церкви. Одначе в Галичині є католицька церква, яку стереже Ексцеленція Митрополит Шептицький. Годі припустити, щоби там були польонізаторські впливи. Якщо йде про православну церкву свідок стверджує, що завдяки мін. Перацькому до нині працює комісія, до якої входить теж свідок. Ця комісія управильнює у православній церкві відносини, які залишились по царській владі. Вислідом тієї праці є відручне письмо президента Польщі про скликання загального собору, який займеться завданнями і цілями православної церкви у Польщі.

ЛІКВІДАЦІЯ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНИХ І ГОСПОДАРСЬКИХ УСТАНОВ ТА КООПЕРАТИВ.

Далі мін. Перацькому закидали, що ліквідував культурно-освітні, господарські установи, кооперативи і т. д. За згодою суду свідок вияснює на графіконах, які приніс зі собою, розвій двох легальних українських товариств: „Просвіти" і „Рідної Школи". На основі звіту Т-ва „Просвіта" 1. липня 1934 р., себто за часів мін. Перацького було 87 філій. В деяких повітах істнувало кілька повітових організацій. Читалень було 3-110, коло 150.000 членів і коло 40.000 членок. „Рідна Школа" мала у львівському воєвідстві 26 філій, 450 кружків; у тернопільському воєвідстві 496 кружків, у станиславівському воєвідстві 333 кружків. У тих легальних установах українська молодь могла заспокоїти свої освітні та культурні потреби. Одначе ОУН ставило перепони і висилало до тих установ своїх представників. Ліквідовано тільки ті установи, які опанувало ОУН. Мін. Перацький не дозволяв ліквідувати, лише усувати людей, які розсаджували ці установи. Так ставив справу при кожній своїй інспекції і на кожній конференції.

В 1932 р., коли то мін. Перацький склав свою заяву, Т-во „Просвіта" уладило 1.233 принагідних обходів, уладило 5.348 аматорських вистав, 4.644 відчитів, 389 обходів і спеціяльних свят. Те саме торкається Т-ва „Сільський Господар",

З Іванців

ЕВДОКІЯ КРИВОКУЛЬСЬКА

дружина магістра фармації

померла після довгої та тяжкої недуги 16. грудня 1935 р. в 39. році життя.

Похорони відбудуться в четвер 19. грудня 1935 р. в год. 2 попол з дому жалоби при вул. Крупярській ч. 35 на Личаківський цвинтар до родинної гробниці.

яке користало зі субвенцій міністерства рільництва завдяки піддержці та інтервенції мін. Перацького.

НА ІНСПЕКЦІЇ В ГАЛИЧИНІ.

Заява, яку склав міністер не була пустою балачкою, але була виплином його „я", його ментальности. Щоби зустрінутися з населенням у терені та адміністраторами міністер виїхав до Східної Галичини. Перший виїзд відбувся в днях від 20. до 25. вересня 1933 р. Ця подорож дала йому і нам низку арґументів. Ми зустрінулися з тереном і побачили недостачі, які всеж таки істнували. Міністер відвідав Високопреосвященного Митрополита Шептицького та епископів. Друга подорож міністра до Галичини відбулася від 5. до 9. червня 1934 р. Міністер зі свідком і п. Ковецьким приїхав до Станиславова і звідтіля поїхав у терен. У Львові відбув низку конференцій. До міністра зголосилися українські діячі, представники господарських і культурних організацій, щоб обговорити свої справи.

Міністер Перацький весь час свого урядування відносився до української справи прихильно, зі зрозумінням і старався управильнити нездорові відносини, які були з вини поодиноких організацій, головнож ОУН. Підчас подорожі міністра, каже свідок, сподівалися чогось, одначе міністер не звертав на це уваги. Один часопис навіть повідомляв, що міністер ходить без охорони, проходжується по місті, заходить до каварень і т. п. та дивувалися цьому. Одначе він був думки, що як міністер внутрішніх справ має право ходити безпечно. Свідок не може покищо подати чисел, у справі відношення українського і польського населення у Східній Галичині. Такі цифри є, і коли свідок скомунікується телефонічно, подасть їх судові.

СИЛА І ЗНАЧІННЯ ЛЕҐАЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПАРТІЙ.

Опісля свідок говорить про леґальні українські партії у Східній Галичині. Організація митрополита Шептицького працює на релігійному полі, що торкається політичного значіння, то вона йде радше по лінії УНДО. Другою подібною організацією у станиславівському воєвідстві є організація еп. Хомишина. Це організація без більшого значіння у терені. Організація, що має великі впливи передовсім на господарському і культурному відтинку, це УНДО. Далі іде Українська Соціялістично-Радикальна Партія, що має деякі впливи по селах Станиславівщини, одначе менші ніж за Австрії. Далі йде Соціяльно-Демократична Партія з дуже малими впливами по містах серед робітників, вкінці Фронт Національної Єдности — Палієва, організація, яка щойно розбудовується, а повстала вона наслідком розламу чи виходу Палієва з УНДО. Давніше був ще Сельроб, тепер не істнує.

НЕЛЕҐАЛЬНІ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

З нелеґальних організацій треба згадати комуністів, а передовсім ОУН. На Волині є подібні організації в ріжних осередках, що мають більше або менше значіння за виїмком УНДО. Крім того місцевою спеціяльною організацією є Українсько-Волинське Обєднання, яке репрезентує гурт соймових послів.

УНДО І НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА.

Останніми часами, після деяких пересунень, УНДО виступає зі справою автономії, одначе програма з 1925 року дуже не змінилася. Змаганням його є здобути зєдинену державу. Щойно кілька тижнів тому теперішний голова цієї парляментарної групи зясував цю справу у соймі. Отже цю програму пропаґував тепер навіть зі соймової трибуни віцемаршал сойму Мудрий. Партія Українських Соц.-Радикалів виходить з точки погляду соціяльних інтересів, одначе також змагає безоглядно до здобуття власної держави. У програмах більш лівих груп справу незалежности ставлять виразніше, у правих групах менш виразніше. Щодо організації митроп. Шептицького, то вона обмежується до справи Католицької Акції і старається вирвати молодь зпід впливів переворотових партій і виховувати її в католицькому дусі. Бували також випадки, що навіть комуністи виявляли змагання до незалежности, терористичними актами. В інших партіях це не траплялося.

СИПАННЯ МОГИЛ.

Перед українською делеґацією, яка була у мін. Перацького, міністер згадав про деякі можливости, що їх може виконати держава, одначе домагався від членів делеґації, щоб відповідно працювали в терені, головнож у відношенні до молоді. Поставив теж домагання у справі сипання могил, яку то справу обговорював теж з митроп. Шептицьким. А саме ОУН у Східній Галичині аґітувала, щоби сипати могили для українських героїв з 1914 і 1918 років, а тимчасом траплялося, що висипали могилу не на гробі українського вояка, а нпр. сербського. Раз навіть приключився прикрий випадок, який вказує на методи ОУН, бо старалися нелеґально усунути хрест із могили, і тоді вжили ґранатів, наслідком чого були вбиті. Метою акції ОУН було пригадати полякам про силу українського елементу і так доводити до схвилювання. Міністер Перацький стояв на сторожі приписів, які кажуть, що кожний памятник і відзнака мусять мати дозвіл. Дозволи давали, коли ствердили, що в гробі справді спочивають українські вояки. Колиж сипання могил і ставлення хрестів було обраховане лише на ефект з боку ОУН, хрести усували.

Міністр після повороту з авдієнції у митроп. Шептицького, говорив свідкові про свої враження, підкреслював приязний тон і річевий підхід у розмові з митрополитом. Метою останньої розмови в 1934 р. з цим достойником Церкви було вплинути на митрополита, щоби він впливав на поодиноких занадто загорілих священників, які були під впливом ОУН та до церкви вводили чисто політичні моменти.

ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ.

Вбивство дир. Бабія а опісля мін. Перацького, було причиною видачі знаного пастирського листа митроп. Шептицького, який осуджував ці злочини та вказував, що Церква є для релігійних практик, а не для політики, яку інспірує ОУН у своїх орґанах і летючках. ОУН виступала проти митроп. Шептицького і еп. Хомишина.

Прок. Желенський: Чи про те, що міністер вирушив у подорож знали наперед у публичній опінії?

Свідок: Ні. Міністер хотів заскочити підчинені собі уряди, яких справну діяльність мав провірити. Щойно, коли міністер був у Галичині, годі про це знали хочби з преси.

УКРАЇНСЬКЕ ГОСПОДАРСЬКЕ Й КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ У ЛЬВОВІ.

На запит *прок. Желенського,* свідок подає для порівнання розвоєві цифри культурних і господарських організацій зперед війни. Виявляється, що в 1913. р. „Просвіта" мала 2.900 читалень. Підчас війни її діяльність припинилася. По війні в 1925. р. мала 1.600, в 1928. р. 3 тис., а в 1933. р. 3110 читалень. „Рідна Школа" мала в 1913 р. 46 леґальних організацій і 4814 членів. В 1933 — 1434 організацій та яких 180 тис. членів. Дуже цікава є діяльність Ревізійного Союзу Українських Кооператив. В 1913. р. у тому Союзі було згуртованих 567 кооператив, а в 1933 — 3.200. На Волині, де до війни істнувало щонайбільше малоросійське питання, а не українське, не було зовсім кооператив. В 1927. р. було на Волині вже 53, а в 1931. р. — 406 кооператив. Крім цього кількасот кооператив не зорґанізованих у РСУК. Значить є поважний розвій зорґанізованого культурного й господарського життя життя українського громадянства.

МІН. ПЕРАЦЬКИЙ І УКРАЇНЦІ.

Це у великій мірі заслуга мін. Перацького, що багато разів на просьбу українських діячів інтервеніював у міністерствах нпр. скарбу та хліборобства, зновуж оснування хліборобського ліцею з українською мовою навчання є виключно його безпосередньою заслугою.

Далі свідок подає, що мін. Перацький знав українську справу, заки перейняв урядування, як віцеміністер чи міністер. Свідок зустрічаючись з міністром мав нагоду ці справи з ним обговорювати. Мін. Перацький займався питанням меншостей не тільки в Польщі. Коли став віцеміністром пізніше міністром був направду глибоко приготований. Цим можна пояснити його заяву та багато інших поязнень.

(Докінчення зізнань нач. вид. нац. справ Сухенека подамо у завтрішньому числі)

*

ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

(Телефоном від нашого кореспондента).

Варшава, 17 грудня 1935.

Сьогодні знову виринула засаднича справа, оскільки ця варшавська розправа є політичним процесом революційної організації, що повстала і діє на певному політичному підложі, чи лише є це карна справа підс. Бандери і товаришів за вбивство.

Розмежувати ці справи дуже важко. Ясна річ, що годі боронити членів революційної орґанізації, коли не викажеться політичних обставин, серед яких ця організація істнує. Тому, коли станув перед судом свідок начальник національного відділу у міністерстві внутрішніх справ п. Сухенек, що безпосередньо старався представити у найкращому світлі становище мін. Перацького до української справи та посередньо намагався витворити враження, що у Польщі істнують величезні і неспутані можливости культурного і господарського розвитку, — тоді оборонці бажали при помочі цього свідка відтворити фактичний образ істнуючої дійсности. Однак прок. Желенський до цього не допустив. Він скористав із першого відхиленого питання обор. д-ра Горбового („Як представляється справа українського університету") і склав широку заяву, в якій підкреслив вузький і точно означений спосіб трактування тієї справи прокуратурою. Після тієї заяви відразу посипалось массове відкидання питань оборони. Цікаво, що предсідник відкинув навіть такі питання, як: „чи знає свідкові становище українських леґальних партій до ОУН", „що розумів мін. Перацький під потребою унормувати нездорові відносини", „що мін. Перацький думав під ґарантіями прав українського населення", „чи знаним є свідкові істнування Т-ва Охорони Могил" і т. п.

Серед тої ситуації максімум того, що оборона могла добути від свідка це безпосереднє чи посереднє признання, що „Рідна Школа" чи „Просвіта" утримується працею і жертвами українського громадянства, нпр. на Волині є 5 українських народніх шкіл і ніодної української державної середньої школи та що перед утраквізаційним законом було поверх 4.000 українських вселюдних державних шкіл у Галичині. Чи цифри наведені п. Сухенком нпр. про 113 українських війтів на загальне число 427 у Східній Галичині, або 458 повітових радних українців на загальне число 1.300 членів повітових радних у Східній Галичині, чи ці цифри переконують у тому дусі, як цього бажав собі свідок, це теж справа окрема.

Згільотинувавши питання оборони закінчено вже дуже швидко переслухування останнього свідка у цьому процесі. Внески прокуратора про залучення до актів справи цілої низки документів змагали послідовно, згідно з центральною лінією акту обвинувачення дискредитувати передовсім деяких чільних закордонних діячів ОУН та Литву. В год. 5.30 вечором обор. д-р Горбовий почав перший зголошувати внески оборони. У цьому менті ще не відомо напевно чи розправа буде перервана уже сьогодні на польські Різдвяні свята, чи щойно завтра.

(іш)

З церковних справ.

УКРАЇНСЬКІ СВЯЩЕННИКИ МАЮТЬ РОЗМОВЛЯТИ ЗІ СВОЇМИ ВІРНИМИ ПО РУМУНСЬКИ!

Букарештенський щоденник „Курентул" поміщує велику статтю п. н. „Безличність українських священиків у румунській церкві на Буковині", в якій по бандитськи нападає на (православних) священиків українців у північних повітах Буковини та „доказує", що ті священики вважають себе, мовляв, за речників всеукраїнської ірреденти і з церков роблять терен пропаганди українського шовінізму. Те, що діється в українських селах між Прутом і Дністром та в долині Черемошу, пише „Курентул", переходить межі „відомої румунської терпеливости". Хоч румунська мова як офіційна обовязує парохіяльні уряди, однак буковинські священики у взаєминах зі своїми парохіянами вживають тільки української мови. Хоч попередній митрополит дозволив відправляти богослуження частинно в румунській і частинно в церковно-словянській мові, то на ділі богослуження відправлять тільки по церковно-словянськи, а навіть є випадки, що по українськи. Автор статті, румунський священик з Буковини, твердить, що українські священики підбурюють населення проти календарної реформи, саботують румунські патріотичні маніфестації та явно зневажають румунську державу й нарід. Автор статті заповідає, що румунські священики вишлють до митрополита Виссаріона меморіял, у якім будуть домагатися, щоб: 1) скасувати розпорядок дієцезіяльної ради, що дозволював відправляти богослуження частинно в румунській і частинно в церковно-словянській мові та перевести безоглядну румунізацію літургії; 2) піддати українських священиків строгим іспитам із румунської мови; 3) священиків, яким докажуть ірредентську діяльність, перенести до чисто румунських парохій; 4) на вакуючі парохії призначувати виключно румунів; 5) протопопів (деканів) української національности заступити румунами.

Ось так виглядає славна „румунська толеранція", якої виразником виступає цим разом рум. православний священик. Справді: цей нахабний виступ особи в духовній рясі, що повинна проповідувати христіянську етику й любов ближнього, а проповідує ненависть — переходить всякі межі.

КРЕДИТИ НА ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ.

У буджеті на 1936-7 рік на православне віроісповідання фігурує сума 1,333.600 зол. У порівнанні з буджетом з мин. року бачимо цього року зменшення на 32.000 зол., при чому на таку суму зменшені кредити на стипендії для студентів богословського факультету і дух. семинарій.

НАУКОВА КОМІСІЯ ПРИ ЦАРГОРОДСЬКІМ ПАТРІЯРХАТІ.

Царгородський патріярх Фотій повідомив варшавського митрополита Дениса про те, що він зорганізував наукову комісію, яка малаб перевірити тексти літургічних книг у грецькій мові. Разом з цим патріярх переслав митрополитові першу працю цієї комісії: „Три літургії на основі атенських кодексів".

З нашої кооперації.

СКЛАДКИ КООПЕРАТИВ НА ДІМ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ.

Останні Загальні Збори Ревізійного Союзу Українських Кооператив ухвалили складку кооператив на Дім Української Кооперації, який мав би станути у Львові. В тім домі мали би найти приміщення бюра Р.С.У.К., а також мала би там бути велика саля на збори та інші імпрези. Дирекція Р.С.У.К. оголошує у своїм комунікаті в „Господ.-Кооп. Часописі", що досі вплинуло на цю ціль від кооператив усього 24.426 зол. Тому Дирекція взиває кооперативи, щоб зі своїх найближчих різдвяних та великодних торгів вложили припадаючу на них складку, бо з фондом, який досі вплинув, не можна приступати ні до купна більшого готового дому, ні тимбільше до будови.

КРАЄВА НАРАДА ОКРУЖНИХ ІНСТРУКТОРІВ.

В неділю 8. ц. м. відбулася у Львові в салі „Української Бесіди" краєва нарада окружних інструкторів, скликана Ревіз. Союзом Українських Кооператив. З краю прибули представники всіх окружних організаційних осередків. Разом з ревізорами та делегатами централь взяло участь у нараді 115 осіб. Нараду відкрив директор Р.С.У.К. сен. О. Луцький, який виголосив два реферати на тему: „Плянова господарка й українська кооперація" та „Фінансові висліди нашої кооперації за 1934 рік". В дискусії, яка розвинулась після рефератів, устійнено опінію в таких справах: 1) скріпити організаційні відділи при окружних осередках; 2) скріпити організаційний відділ при Р.С.У.К.; 3) скріпити оборотові фонди кредитових кооператив та повести пропаганду за точною сплатою позичок; 4) в 1936 р. закінчити вишкіл контрольних комісій в усіх низових кооперативах; 5) усталити взірцеві кооперативи по округах і там вишколювати крамарів; 6) довести до кінця змагання за найкращий вислід праці кооператив. Дирекція Р.С.У.К. візьме під увагу відзначення заслужених кооператорів і введення святочного приречення, яке складали би члени надзірних рад та управ при їх виборі; 7) скликувати частіше організаційні наради по округах; 8) при основуванні нових кооператив придержуватися вимог і клясифікацій Р.С.У.К.

КООПЕРАТИВНИЙ ЗБУТ ЗБІЖА.

В останньому часі взялася наша кооперація до плянового скупу та збуту ростинних продуктів. Вивозять на краєвий та заграничний ринок досі такі Союзи: Борщів, Бучач, Копичинці, Сокаль, Тернопіль, Збараж, Жовква, Теребовля. У той спосіб збула вже наша кооперація цього року через Центросоюз 1710 тон ростинних продуктів, між іншими 255 тон жита, 250 тон вівса, 195 тон пшениці, 180 тон ячмiню, 112 тон сімя, 60 тон фасолі і т. д.

КООПЕРАТИВНИЙ ЗБУТ ЯЄЦЬ.

В цьогорічнім сезоні виекспортувала наша кооперація до чужих країв через Центросоюз 19.197 скринь яєць (скриня = 1440 яєць). Найбільше яєць виекспортовано до Англії (7307 скринь), Еспанії (2446 скр.), Швайцарії (1872 скр.), Австрії (1052 скр.) та до Гданська (349 скринь). Найменше до Палестини (100 скринь). Поза цим збуто через Центросоюз понад 1660 скринь на внутрішнім (краєвім) ринку. Не враховано тут яєць збутих нашою кооперацією на місцевім ринку без посередництва Центросоюзу.

НОВЕЛІЗАЦІЯ КООПЕРАТИВНОГО ЗАКОНУ.

Ще нема року, як вийшов зновелізований у березні ц. р. польський кооперативний закон, а вже Кооперативна Рада у Варшаві розглядає проект свіжої його новелізації. Проект новелі опрацювало Міністерство Справедливости і Бюро Кооперативної Ради. У проектованій новелі звертає увагу постанова, якою поставлено кооперативи в однім ряді з реєстрованими купцями. Проти цього виступив на правничій комісії дня 27. XI. та на пленумі Кооперативної Ради дня 3. ц. м. голова Ради Ревіз. Союзу Українських Кооператив інж. Ю. Павликовський, який зясував різниці, що заходять між кооперативою і реєстрованим купцем та купцем взагалі. Становище інж. Ю. Павликовського поділила Кооперативна Рада. На комісіях Кооперативної Ради між 4.—6. ц. м. усталено, що кооператива не є реєстровим купцем, але до неї „мають відповідне пристосування приписи про реєстрового купця, якщо кооперативний закон не каже інакше". Проект новелі обіймає теж дві засадничі зміни закону, запроектовані самим Бюром Кооперативної Ради. Ці зміни торкаються поширення управнень предсідника Кооперативної Ради. Перша зміна давала би право предсідникові не тільки, як досі, затверджувати ревізорів, але й затверджувати членів дирекцій ревізійних союзів. Друга зміна давала би право предсідникові Кооперативної Ради переводити ревізії не тільки, як досі, у несоюзних кооперативах та визначуваних щороку централях, але й у всіх кооперативах, які належать до ревізійних союзів, на кошт тих союзів. Проти таких намагань Бюра Кооперативної Ради виступили рішуче всі ревізійні союзи. Вислід був такий, що предсідник Кооперативної Ради після порозуміння з Міністром Скарбу з уряду відкликав проект Бюра. Залишилася опінія поширеної правничої комісії, що слід привернути кооперативному духові свободу з перед 1934 р.

З інших проектованих змін треба згадати доцільну постанову, щоби склад Кооперативної Ради доповнити представниками кооперативної науки та господарських централь, а також постанови, які облекшують процедуру ліквідації кооператив. Скодифікований текст новелі, у формі, яку надали йому праці комісії Кооперативної Ради, буде обговорений ще на економічнім комітеті Ради Міністрів та опісля в парляменті.

В. Л.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— На доручення японського уряду розвязано секту Омотокіо, а трьох провідників тієї секти обвинуватили у нелеґальній діяльности та арештували. Акт обвинувачення закидає їм образу маєстату та нарушення постанов конституції.

— З Німеччини виселили берлінського кореспондента копенгаського щоденника „Політікен" Торвальда Штайнталя за те, що подавав свому щоденникові неправдиві та пронизані ненавистю вістки, наражував на шкоду німецькі інтереси та зловживав гостинністю, що її давала йому Німеччина від багатьох літ.

— З Ковна повідомляють: Литовська преса подає вістку про те, що нова директорія підвищила на терені Клайпеди платні урядовцям. Те спричинило збільшення буджету на 1 міліон литів.

— Еспанський міністер хліборобства в новім уряді Вілладереса Пабльо Блянко зголосив димісію. Блянко належить до партії радикалів.

— Чан-Кай-Шек заявив на першім засіданні нового кабінету таке: Китай готовий приязно переговорювати зі сусідами, що не торкаються національної свободи та рівноправности. Китайський уряд змагає до того, щоб вдержати міжнародній мир, але не завагається перед ніякою жертвою, щоб оборонити нарід.

18. грудня у Римі буде торжественна збірка шлюбних обручок для державного скарбу. Всі італійці віддадуть золото батьківщині, а золоті обручки замінять сталевими. Перша вложить свою обручку королева Олена.

— Поліція увільнила від бандитів міліонера Кастано та арештувала кількох учасників схоплення.

— Райтер повідомляє з Олександрії: В колах коптійського духовенства говорять, що кількох коптійських священиків в Аксумі арештували. В них переведено ревізії, підчас яких італійська влада найшла тайні склади муніції.

Вісти з Рідної Школи.

ПІДГОТОВЛЯЙМО ГІДНУ КОЛЯДУ РІДНІЙ ШКОЛІ!

Львівське і Станиславівське Воєвідство вже надіслало дозвіл для Рідної Школи на збірку з нагоди Різдва, а саме на час від 6-го до 19-го січня 1936. Отже дозвіл охоплює цілі різдвяні й богоявленські свята. (З Тернопільського Воєвідства ще дозвіл не надійшов).

Воєвідства дозволяють перевести збірку по всіх селах і містах (включно зі столицями воєвідств) при помочі замкнених скарбонок і збіркових лист, грішми й натуреліями. Збирачі мають мати повновласти від Головної Управи Р. Ш., поверджені у старостві. Тому треба заздалегідь подати з кожної громади Повітовому Кружкові (Союзові Р. Ш.) в місці осідку староства імена тих, що мають збіркою занятись. Головна Управа висилає потрібну кількість збіркових лист і повновластей саме до тих Повітових Кружків (Союзів РШ) для підпису у старостві і для розділу в повіті. Кожна місцевість повинна теж приготовити собі скарбонки. Можна їх десь визначити, можна і зробити скарбонку як звичайну скринку з замком.

Маємо перед собою довгий і найкращий час, бо Різдвяні і Богоявленські Свята. Треба їх у повні використати. Рідна Школа мусить дістати визначну допомогу на сплату своїх зобовязань, а надвишку — на дальші платности. Щоб це було можливе, мусять усі інституції не тільки стриматись від збірки в часі тих свят на свої потреби, але ще й від себе призначити відповідний даток для Рідної Школи.

Бо січень — це місяць Рідної Школи!

СПРАВА ЗАЛІЗНИЧИХ ЗНИЖОК НА ЗАГАЛЬНИЙ ЗІЗД Р. Ш.

Деякі кружки Р. Ш домагаються в нас признки залізничих знижок на Загальний Зізд Р Ш., що має відбутися 25 грудня ц. р. у Львові. Повідомляємо, що ми вже давно внесли до Міністерства Комунікації прохання про знижку для делегатів на цей Зізд, але до цієї пори не маємо ще рішення в цій справі. Не знаємо, як це рішення випаде, чи знижка загалом буде, а коли буде, то в якій формі. Тому всякі домагання до нас у тій справі — зайві. Про міністерське рішення щодо залізничих знижок повідомимо делегатів на Загальний Зізд Р. Ш., як тільки ми самі таке рішення дістанемо.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ.

З відчитової салі.

О. Д-р Й. Застирець: „Запорожці за Дунаєм".

В домівці „Молодої Громади" мав о. д-р П. Застирець реферат на тему: „Запорожці за Дунаєм". Тема дуже актуальна з огляду на ювилейні вистави оперети „Запорожець за Дунаєм". Прелегент подав жмуток цікавого матеріялу про запорожців у дельті Дунаю та Добруджі в половині 19. століття. Вийшовши з історичного заложення, що ми зза рання нашої історії все мали в гирлі Дунаю свої станиці, прелегент доказував, що звідти й часте згадування Дунаю в численних українських піснях.

Реферат був короткий і цікавий, а зискав би ще, колиб автор був більше сказав про побут та організацію задунайських козаків і обмежив загально-історичне тло. **Т. С.**

Д-р Я. Гординський: „Проблема жінки в українській літературі на Радянщині". Відчит у серії „Академічні Вечорі", саля „Бесіди".

Прелегент до реферату забрався дуже основно. Вибрав найкращі твори українських совітських письменників та зясовував жіночі типи, що їх ці письменники створили. Тимто зясував слухачам жінку-матір, жінку-суспільну діячку, жінку-чекістку та жінку-шпигунку.

Найкраще українські совітські письменники змальовують типи жінок-громадських діячок і чекісток-шпигунок. Вони оживлюють їх відповідною динамікою. Здебільша тільки такі типи жінок виходять живими у рад. літературі. Інші типи штучні, невикінчені, немовби поломані. Прелегент пояснює це явище гнетом большевицького режиму. Письменник мусить писати там згідно з офіційною програмою, а коли хоче зпід неї виломитись, то робить це дуже обережно і тому не має змоги створити викінченої постаті.

Реферат тревав більш як годину. Після реферату була дискусія. Публики повна саля. **н.**

Ширіть наш часопис!

НОВИНКИ.

— **Мобілізація залізниці на свята.** У звязку з побільшеним пасажирським рухом на залізницях перед і по Різдвяних святах львівська залізнича дирекція наказала приготовити відповідну резерву особових вагонів, готових кожної хвилі до вжитку. Резервові вагони будуть завчасу огріті. Вузлові стації мають заздалегідь порозумітися з місцевою шкільною владою і командою військових гарнізонів щодо масових виїздів і поворотів шкільної молоді і війська. На випадок потреби будуть орухомлені додаткові потяги зі Львова, Тернополя, Станиславова, Стрия, Дрогобича і Перемишля.

— **Фірма Бат'я** з огляду на знижку платень знизила ціни на гумову обуву на 10%.

— **Цукроварня на Поділлі.** Агенція „Всхуд" повідомляє, що міродатні чинники рішили побільшити контингент цукрових буряків на терені тернопільського воєвідства до висоти 40 тисяч кінталів. У звязку з цим рішенням має незабаром повстати союз плянтаторів цукрових буряків на терені тернопільського воєвідства. Крім того буде виладнений плян будови нової цукроварні для перерібки цукрових буряків. Нова цукроварня повстане або в Тернополі або в найближчому сусідстві цього міста.

— **Віддовження державних урядовців.** Рада міністрів розглядає проект закону про віддовження державних урядовців. Акція торкається урядовців, що заробляють до 400 зол. місячно. На віддовження вони можуть дістати безпроцентову позичку до висоти 1.000 зол. Міністерство скарбу має створити задля цього окремий фонд з обротових фондів і суму, яка впливатиме з хвилею, коли почнуть потручувати зачети, одержані на платню. Віддовження урядовців не обійме товарових довгів, що повстали в торговельних підприємствах наслідком купна на рати.

— **Екзекуція військового податку.** З днем 15. м. м. минув речинець платности військового податку для платників, що дістали накази з датою 15 листопада. В найближчих днях розпічнеться примусова екзекуція залеглостей, навіть супроти осіб, що зголосили рекурси, бо відклики не здержують побору військового податку.

— **Зшитки подешевіють на 2 сотики.** В найближчому часі подешевіють письменні прилади. Ціну зшитків обнижать із 10 на 8 сотиків.

— **Комуністичний процес.** В окружному суді в Перемишлі розпочався процес проти 10 комуністів, між ними шістьох жидів. Із нежидів засіли на лаві обвинувачених Мирон Грабовський, Михайло Саноцький, Роман Гладкий і Тадей Барановський. Всім закидують належання до КПЗУ. Розправа розписана на 7 днів.

— **Туристичний захист на Чорногорі.** Минулої неділі відбулося відкриття захисту для туристів на Костриці у східній Чорногорі, побудованого заходом польського пластового союзу. Крім представників влади на відкриття прибуло багато осіб із спортового і туристичного світу.

— **Домівка „Червоної Калини"** перенесена на вул. Зиморовича ч. 12. II. пов. (для листів почт. скр. ч. 43, телефон ч. 257-79).

— **Ще про концерт з кружків у радіо.** Управа львівської радіостанції вияснює у справі концерту українських пісень з кружків, що був заповіджений на 4. ц. м. й викликав стільки негодувань, таке: Кружки з українськими піснями доставляє львівській радіостанції фірма Каїм і Син при вул. Коперника у Львові. На означений день ця фірма кружків з замовленими українськими піснями не прислала і тому в рямцях заповідженого концерту передано ріжні кружки, а сам концерт перенесено на день 19. ц. м. (четвер), коли він відбудеться в год. 17.15—17.50. Надані будуть кружки з українськими піснями у виконанні нар. хорів. В год. 10.00 передає радіостація богослуження з Успенської церкви у Львові, 18.45 фортепіяновий речиталь д-ра Бориса Кудрика, 19.00 відчит д-ра Г. Балька „Виспянський і Україна".

— **Осторога перед визиском.** До численних контор виміни у Львові, що торгують долярівками та іншими облігаціями, належить також „банковий дім Г. і А. Ґріндінґер", який рекляму ється навіть в українській пресі і має очевидно чимало української клієнтелі. Контора продає облігації на рати, зазначуючи в писемній умові, що після вплачення всіх рат видає продані цінні папери без ніяких доплат. Тимчасом у практиці воно виходить інакше. Коли після сплачення всіх рат приходить до реалізації умови, фірма домагається ріжних доплат, і то досить високих, які підбивають ціну і так дорого проданої облігації до нечуваної лихварської висоти. Думаємо, що в часі, коли йде загальна акція за подешевіння життя, лихварський визиск ріжних банкових спекулянтів долярівками та іншими облігаціями повинен теж звернути на себе увагу компетентних чинників. Не вільно ніде перетягати струни! **О. С.**

— **Крадіж судових депозитів.** До відділу депозитів у городському суді в Дрогобичі дісталися невідомі вломники й забрали більшу скількість депозитів. Тепер судова комісія розглядає стан депозитів, щоб устійнити втрату.

— **Великі грошеві зловживання в суді.** Окружний карний суд у Самборі засудив свого часу Леона Кропивницького, б. секретаря городського суду в Дрогобичі, на три роки вязниці за спроневірення 54 тисяч зол. Кропивницький не признався до вини і відкликався до львівського апеляційного суду, який на днях розглядає цю справу.

— **Грабіжники.** Рогатинська поліція зліквідувала шайку грабіжників, що нападала й грабувала в кількох селах. Арештовано 11 парубків з Німшина і Перловець.

— **З Польщі.** У Влоцлавку девять пяних мужчин убили на вулиці поліцая Мец. Охманського. — До склепу Левковича в Юзефові під Варшавою кинув хтось бомбу, що тяжко ранила доньку власника склепу. — В Ряшеві до мешкання купця Емера вломилися два злодії і вкрали готівку 4.300 зол. Обох зловлено і вкрадену готівку відобрано.

— **Вільна торговля в Совітах.** Вимоги реального життя приневолюють большевиків відступати від нереальної комуністичної теорії. Від нового року в Москві та інших більших совітських містах відкриють перші харчеві склепи на основі вільної торговлі. В будинку готелю „Москва" буде відкритий новочасний склеп під назвою „Люкс", зі всіми харчевими товарами до найвибагливіших включно. Покищо цей склеп буде доступний тільки для чужинців, бо ціни в рублях такі високі, що пересічний громадянин може про ті харчі тільки мріяти.

— **Як дожити сто літ.** До ріжних рецепт довговічности приходить ще одна, яку лишила Шарльота Меріот, що вмерла недавно в 100-му

році життя. У своєму завіщанні вона ствердила, що тайна довговічности полягає на тім, щоби багато працювати і носити тепле вбрання.

— **Людська оселя зперед 30 тисяч літ.** В селі Бісевичі біля Смоленська археольоги відкрили людську оселю з ледової епохи. Знайдено м. і. 28 черепів мамутів, знаряди з костей і скаменілі дави та сліди людських будинків. Крім того знайдено кількадесять мамутових клеваків і плит з лопаток цих велитенських звірів, покритих рисунками. Звертає увагу вирізьблена з мамутового клевака статуетка, що представляє жіночу стать. Всі ті предмети й останки осади дають досить докладний образ життя тодішніх мешканців, що жили тому яких 30 тисяч літ.

— **Загадочна смерть фільмової зірки.** Як повідомляють із Голівуд, відому фільмову зірку Тельму Тод знайшли у самоході без життя. Поліційне доходження ствердило сліди крови на устах і носі. Причина смерти покищо невиявлена.

— **Найпопулярнішою книжкою** в останньому часі є німецька книжка Конрада Гайдена „Адольф Гітлер", видана фірмою „Европа" у Цюриху. В короткому часі появився вже десятий її наклад. Незабаром бібліографія Гітлера має появитися в перекладі французькому, англійському і голяндському. Ведуться вже переговори у справі перекладів цієї книжки на мови: чеську, польську, еспанську і шведську.

— **Великі кошти валення будівель.** Управа міста Ню Йорку приготовляє знищення надземної електричної залізниці, що їде 6-ою авеню. На її місце хоче збудувати підземну залізницю — „сабвей". Кошти завалення обраховують на 12 і пів міліона долярів. А всетаки комісія оцінююча виказує „зиски". Він полягав би в тому, що після знищення надземної залізниці будуть менші кошти будови сабвею, а потім прийшлиб при вулиці кращі доми, а від кращих домів місто буде мати вищі податки і в той спосіб цілий проєкт навіть фінансово оплатиться. Крім цього позбудеться місто страшного гуркоту, який викликає надземна залізниця серед високих будинків.

— **Шукають міліонера.** З Гаванни повідомляють, що поліція глядає на цілому острові за міліонером Кастано, якого бандити вхопили 9 грудня ц. р. в околиці місцевости Матанзаз.

Дивогляди.

АМЕРИКАНСЬКЕ ТЕМПО В СОВІТАХ.

Із радянської преси вичитуємо таку історію: Одно колективне господарство в околиці Одеси потребувало дошки. Управа вислала чоловіка до Одеси на лісний склад „Українського постачання". Делегат застав біля воріт довжезну чергу фір. Усі чекали на дошки. Чекав делегат дві доби. Накінець добився до віконця:

— Потребую дошки.

— Вибирай, яку хочеш. Маємо дошки шести сортів; довжиною вони двох вимірів, широкі на 29, грубі на 16.

Вибрав делегат дошку і спитав за ціну.

Продавець відповів: — Не знаю: моя річ виміряти, ціна є десь у цінняку.

Післали за „фактурщиком". Знову черга. Люди кричать; кожний хоче знати, скільки має заплатити за свою дошку. Фактурщик кричить:

— Чого ви хочете, люди добрі?! У моїм цінику є 5916 цін. Як я їх вам найду? Чи я Коперник.

Делеґат з околиці Одеси простояв знову добу. Без ціни не можна заплатити, а не заплативши, не можна забрати дошки. На четвертий день вернувся додому.

— А деж дошка? — питаються.

— Залишилась на складі. Бракувало мені 42 копійки до ціни.

Ось що значить американське темпо в совітському соціялбудівництві!

У МІНІСТЕРСТВІ, ДЕ ПРО НІЩО НЕ ЗАБУВАЮТЬ.

Власниця малого господарства в околиці Ліону, селі Шер, пані Бержов, здивувалась цими днями чимало, коли пошта принесла їй лист з міністерства шляхів із Парижа. Чого можуть від неї хотіти? Попросту повідомляють її, що дозволяють на прохання її чоловіка, щоб він посадив собі дерева на державній дорозі, що межує з його маєтком. Прохання полагодили в міністерстві трохи пізненько. Покійний її чоловік звернувся з письмом у цій справі у 1895. році, себто рівно 40 літ тому.

✝ Посмертні згадки.

Корнило Куник, надрядник скарбу в Перемишлі, член українських товариств, помер 12. грудня 1935 в 62. році життя. Похорони покійного відбулися 14. грудня при великій участи громадянства ріжних сфер, які свідчили про велику симпатію, якою втішався Покійний. В. Й. П.

Дописи.

ЛЬВІВ.

Марійське свято в українській державній гімназії. Заходом Марійських дружин учениць та учнів головного заведення української державної гімназії у Львові відбулось у неділю 16. грудня ц. р. в залі гімназії Марійське свято. Почалось воно Службою Божою зі спільним св. Причастям членів Марійських дружин, яку відправив о. катехит Горникевич в год. 8-ій рано у каплиці гімназії. Опісля посвячено два гарно вишиті прапори обох дружин, при чому святочне слово виголосив о. І. Назарко ЧСВВ., предсідник Марійського Товариства Молоді. Після того вбивано почесні цвяхи. На ранішнім святі був представник львівської шкільної кураторії Шелінг, ввесь учительський збір і кількох визначніших громадян та батьків. Пополудні в год. 5-ій відбулася святочна академія. Просторy залю виповнила вщерть молодь. На академію прибув Кир Никита, дир. о. Линиця, учительський збір та батьки. По вступнім слові про культ Богоматері на українських землях мішаний хор під проводом проф. Орлевича-Прокоповича відспівав „Сей день" Д. Бортнянського, п. Ю. Сінгалевич виконав на бандурі народній кант про Почаївську Матір Божу, заклик М. Теліги і народню пісню „Встає хмара за лиманом", а на домагання молоді ще й пісню про Морозенка. По вдатних деклямаціях „Під Марійським прапором" і „Благовіщення", учениці в народніх строях дівчат жениців виконали ліричні канти А. Дезуцького у честь Богородиці перед образом Матери Божої, що його прибрали вінками. Свято залишило дуже гарне враження. Х.

—o—

Спорт.

ЗМАГАННЯ ЗА КОРДОНОМ.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА. **Мистецтва.** Простейов — Спарта 1:0 (0; Славія — Моравська Славія 1:0; Нім. Ф. Клюб (Прага) — Кладно 2:1. — Цими змаганнями закінчився осінній сезон коп. мяча в Чехословаччині. Перша в табелі є все таки Спарта, не зважаючи на програну (першу в цьому сезоні!) з Простейовом. Друга — Славія, що має рівну скількість пунктів зі Спартою і тільки дещо гірше відношення воріт. Всі три німецькі клюби чес. ліги опинились на сірому кінці табелі.

МАДЯРЩИНА. **Мистецтва.** Ф. Т. Ц. — 3. округа 5:1; Гунгарія — Терекveш 1:0; Уйпешті — Фебус 2:2, Бочкай — Будаї 6:0; Кішпешті — Шорокшар 2:1, Будафок — Шельготарян 4:1.

ПІНҐ-ПОНҐ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом І — Ревера ІІ 3:3. Змаг. мист. в пінґ-понґу Б-кл. Пункти здобули: Бурделюк, Андрийшин ІІ і Гоминський ІІ.

Пролом ІІІ — Гакоах ІІІ 0:6. Змаг. прият. покінчились високою програною Пролому. Б. Л.

ДО ЗМАГАНЬ У КОПАНОМУ МЯЧІ НА ОЛІМПІЯДІ В БЕРЛІНІ ЗГОЛОСИЛОСЬ ДОСІ 15 ДЕРЖАВ.

До олімпійських змагань у копаному мячі у Берліні зголосились досі такі держави: Єгипет, Болгарія, Естонія, Фінляндія, Гаїті, Ісляндія, Італія, Японія, Норвегія, Австрія, Перу, Польща, Швеція, Мадярщина та Злучені Держави.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Позбувся клопоту.

Маю одного знакомого промисловця, людину зрівноважену і надзвичайно спокійну. Думаю, що так воно і повинно бути, адже промисловець мусить мати велику дозу зимної крови та зрівноваження, щоб в нинішніх кризових часах... купити каменицю.

А мій знакомий має дві.

Колисьтут здибаю його. І як звичайно:

— Доброго здоровля! Як поживаєте!?

А він, на диво, не всміхнувся, не кивнув навіть головою, а зате замахав руками, мов би мухи відганяв.

— А дайте мені чистий спокій! Чого властиво мене чіпляєтесь? Голова мені сохне, а він: як поживаєте!

І пігнав вулицею, як вітер.

Я з дива не міг вийти. Такий спокійний, такий зрівноважений і — нараз... Мусіло з ним щось статися, може родинне нещастя, недавно оженився, молода жінка — нині все можливе.

Піду, думаю, зателефоную до його хати, розвідаю хоч щось...

Лучуся раз, другий, третій — ніхто не обзивається. Біда! Видно, щось справді скоїлося.

Львів, як усім відомо, дуже мале місто: не можна з нічим ніде сховатися, легко довідатись про все, а ще легше з кимсь стрінутись.

Виходжу на вулицю і стрічаю паню Промисловську.

— Не бачили мого чоловіка?

— Бачив. Саме в його справі хотів телефонувати до вас.

— Що? Може йому щось сталося?! — скрикнула страшенно. — Кажіть, на милий Біг!

— Нічого... Тільки він якийсь... дивний... Тому я хотів запитати вас...

— Де він? Куди пішов? Прошу вас, шукаймо його.

Певно, подружа зрада — подумав я. А він — недавно оженився, ще не привик...

— Ох, ті розпорядки, розпорядки! — бідкалась жінка. — Що вони можуть зробити

— Розпорядки?!... Які? Церковні?...

— Чому церковні? — здивувалась пані. — Податкові!

— Податкові?! Не розумію!

— Послухайте! Ви знаєте, який мій чоловік був. Спокійний, флегматик, добрий. А тут розпорядок: Податковий уряд буде повідомляти платників телефонічно. І з того пішло. Рано, ми пємо сніданя — дзінь! — Податковий уряд. Прийде чоловік на обід — дзінь. Вечором — дзінь. Дзінь, дзінь і дзінь. Аби хоч хвилинка спокою. Ви знаєте, ми молоде подружа, хоче він мені щось сказати, а йому — дзінь. І хочби хтось на сміх, чи то з інтересом, чи з вісткою про якийсь чайний вечір або відчит — ні! Податок і податок!... Спершу чоловік тільки всміхався, потім почав кривитись, далі сердитись, а врешті зломив крісло, збив вазонок з квітами і як варят вибіг на вулицю. Тепер не знаю, де його шукати і що з ним сталося.

Молода пані почала плакати, а я її ще брався заспокоювати. Ануж він пігнався до податкового уряду і наробив там якого бешкету!

Львів мале місто, бачу: біжить знакомий промисловець напроти нас.

— Ах! — скрикнула пані. — Добре, що ти є. Ну, успокійся, що з тобою!...

— Нічого голубонько! — відповідає і всміхається. — Богу дякувати, перейшло і все буде добре.

Бачу: справді людина вспокоїлася.

— Знаєте, де я був?

— В податковім уряді!?

— Ні! В телефонічній агенції! — Ух — віддітхнув з полекшею як людина, що мала довго привалені чимсь груди. — І відмовив телефон!!

Галактіон Чівка.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 18. XII. год. 8. веч. Аб. 6 „Пригода в Гранд Готелю“ з І. Кульчицькою.

Четвер, 19. XII. год. 8. веч. „Запорожець за Дунаєм“.

Пятниця, 20. XII. год. 8. веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю“ з І. Кульчицькою.

Субота, 21. XII. год. 8. веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю“ з І. Кульчицькою.

Неділя, 22. XII. год. 3.30 ціни найнижчі „Авантюра в раю“; год. 8. веч. Аб. 6. „Пригода в Гранд Готелю“.

Театр Рівноролностей.

Четвер, 19. XII. год. 8. веч. Аб. 7. „Івась із місяця“.

Неділя, 22. XII. год. веч. Аб. 7. „Івась із місяця“.

Кіна.

АДРІЯ: „Американські пачкарі“, „Забавка“.
АПОЛЬО: „Кохай тільки мене“.
АТЛЯНТИК: „Нічні метелики“.
ВАНДА: „Велика подія“, „Скінчена місія“.
ГРАЖИНА: „Дві Йоасі“.
КАСІНО: „Його Величність шофер“.
КОЛІСЕЙ: „Я тобі довіряла“, ревія „Публика має голос“.
КОПЕРНИК: „Ільонка“ з Францішкою Ґаль.
МАРУСЕНЬКА: „Буря над Андами“.
МІРАЖ: „Катюша“ і Ревія маріонеток.
МУЗА: „Ідемо до щастя“.
ПАКС: „Оборона Ченстохови“.
ПАЛЯС: „Любовні маневри“.
ПАН: „Чоловіки до вибору“, „Щастя на вулиці“.
РАЙ: „Їх Екселенція цілує (Джанет Гейнор).
СОНЦЕ: „Щойно вчора“ та ревія „Поминки на Богданівці“.
СЬІТ: „Циганські мельодії“.
СТИЛЬВЕ: „Вацусь“, ревія „Що чувати?“
ТОН: „Хрестоносні походи“ Сесіля Б. Міля.
УТІХА: „Вбивство в Трінідаді“ та ревія.
ХИМЕРА: „Цирк Барнума“.

Закордонне радіо.

Середа, 18 грудня, 1935.

Відень (506,8) 19.30 Симф. концерт (спів, муз.), 22.10 Популярна музика, **Прага** (4702) 20.05 20.55 Концерт фільгарм. орх., **Париж** (1648) 18.30 Концерт, 21.45 Театр Уяви, **Білгород** (437,3) 11.00, 16.20 Концерт, 13.15 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 12.00 Концерт, 16.00 Вічна пісня, 18.00 Граємо та співаємо, 20.45 Брамсові твори, **Кенігсвустергаузен** (1571) 16.00 Концерт, 19.40 Нова форт. музика, **Кельн** (455,9) 16.15 Рел. пісні, 21.15 Веч. музика, **Мінхен** (405,4) 12.00, 13.15 Концерт, 17.00 Вес. пополудне, 20.45 Вок.-муз. концерт, **Будапешт** (549,5) 13.40 Спів, 17.35 Циг. музика, 22.10 Китиця рож — концерт оп. орх., **Мілано** (221,1) 19.00 Легка музика, 20.50 Концерт орх., **Рим** (420,8) 13.25 Легка музика, 20.50 „Богема“ оп. Пучіні.

Четвер, 19. грудня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.25 Солісти (муз., спів), 22.25 Легка музика. **Братислава** (298,8) 15.00 Концерт (спів, муз.), 17.50 Форт. ресітаin, 19.35 „Леді Макбет мценського повіту“ оп. Шостаковича, **Кошиці** (259,1) 18.00, 19.30 Для Закарпаття (Св. Миколай, пісні), **Мор. Острава** (269,5) 17.50 Нар. пісні 19.20 „Манон“ оп. Масснета, **Прага** (470,2) 17.45 Словно-муз. авд. для дітей, 19.50 Галевий концерт фільг. орх., **Париж** (1648) 13.15 Легка музика, 18.00 Театр Уяви, 20.00 Авд. для дітей, 21.00 Спів, 22.00 Моцартівський концерт, **Білгород** (437,3) 16.40, 20.00 Нар. пісні, 22.20 Легка музика, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 16.00 Різдвяна кантата з піснями, 20.10 Вес. мандрівка по Берліні, **Кенігсвустергаузен** (1571) 14.00 Музика, 17.50 Солісти, 20.10 Тріо, 21.00 „Ді Ойле вас Атен“ ком. Д. Льодера. **Ляйпціг** (382,2) 16.00 Композиторський концерт Тіш-Марке, 22.40 Камер. музика. **Мінхен** (405,4) 16.10 Сучасні композитори, 20.10 Вагнерівський вечір, **Будапешт** (549,5) 12.05 спів, 17.35 Лістів фестиваль, 19.40 21.10 Концерт, 22.05 Циг. музика, **Мілано** (221,1) 13.30 скрипка, 16.00 Вок. концерт, 19.15 Легка музика, **Рим** (420,8) 20.10 Концерт орх., 22.25 Танк. музика.

Львівське радіо.

Середа, 18. грудня 1935.

6.30 Раніша авдиція, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Плекання кімнатних рослин зимою, 12.30 Концерт, 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Концерт бажань, 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Для контрасту з гр. пл., 16.00 Для ст. дітей: У країні дівчинки із сірниками, 16.20 Сп. ресіталь В. Бизжеєвської (сопр.) у супр. форт., 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Про самоосвіту, 17.20 Симф. музика з гр. пл., 17.50 Огляд закорд. гумору, 18.00 Шуберт: Тріо б-дур оп. 99, 18.30 Літер. скрис Дон Хуанове плем'я, 18.45 Легка музика із гр. пл., 19.00 Обстанова колись і сьогодні. 19.20 Реклам. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальний репортаж, 20.00 Легка музика, пісеньки, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Концерт із циклю Творчість Фр. Шопена, 21.35 Поет. чвертьгодина: Поезії Конст. Міцкевича, 21.50 Гутірка для купців: Вікно, що продає, 22.00 Мандрівка по Европі — ретрансмісії з евр. станцій.

Четвер, 19. грудня 1935.

6.30 Раніша авд., 7.55 Трохи інформацій, 8.00 для шкіл, 10.00 **Трансм. богослуження з Успенської церкви у Львові**, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Пол. денник, 12.15 Муз. поранок, 13.00 Муз. легенда з гр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Квінтет, 16.00 Про лялька те ведмедика, 16.15 Соната, оп. 5, Бетовена, 16.45 Концерт муж. хору, 17.00 Про знахорів, **17.15 Українські пісні з гр. пл.**, 7.50 Книжка та знання, 18.00 Дрібні твори Шумана, 18.30 Зимовий спорт. сезон, 18.40 Турист. інформатор, **18.45 Фортепіяновий ресіталь д-ра Бориса Кудрика: 1) Бортнянський: Соната ц-дур, 2) Бортнянський: Соната ф-дур, 19.00 Виспянський і Україна, фейлетон д-ра Г. Балька**, 19.20 Рекл. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 „Фраскіта та Юдита“ оп. попурі Легара, 20.45 Веч. денник, 20.55 Протилетунсько-газова оборона, 21.00 Театр Уяви: Остання мандрівка Семпольного, 21.35 Пісні в супр. форт., 22.00 Концерт із циклю: Квартети Гайдна, 22.30 Танкова музика, 23.05 На добраніч — муз. з гр. пл.

Радіокутик.

УКРАЇНСЬКІ АВДИЦІЇ В ДЕНЬ СВ. МИКОЛИ.

Львівська радіостанція передає в дні св. Миколи, 19. ц. м. кілька авдицій, що матимуть тему, або виконавців українців. Передовсім, як у кожне свято, почуємо того дня в год. 10.00—11.47 Богослуження з Волоської церкви. Пополудні, в год. 17.15—17.50 передаватиме радіостанція українські пісні у виконанні нар. хорів з кружків. Годину пізніше, від 18.45—19.00 почуємо ресіталь відомого нашого музика й композитора Бориса Кудрика, що відограє на фортепіяні дві сонати Бортнянського: Сонату Ц-дур і Ф-дур. Безпосередньо по концерті врешті д-р Генрик Бальк виголосить до мікрофону свій науковий фейлетон „Виспянський і Україна“.

ГОДІВЛЯ КІМНАТНИХ РОСЛИН.

Квіт є найкращою декорацією наших мешкань, але в часі пізньої осени та зими, живі квіти стають люксусом. Одначе залишаються кімнатні квіти. Кожний може собі дозволити мати цю гарну прикрасу кімнати, яка проте вимагає дбайливої годівлі та догляду. Не всі господині знають, яких умовин вимагають поодинокі рослини, які заходи є необхідні для запевнення їм доброго розвитку. На цю тему буде говорити п. В. Добжанська 18. грудня год. 12.15.

ЛЕГКА МУЗИКА.

21. грудня в год. 22.00 радіо подає концерт легкої музики в виконанні орхестри П. Р. з виступами Ірини Карнеро, яка виконає низку популярних пісень.

НЕТЕРПЕЛИВИЙ РАДІОАМАТОР.

Один з відомих музик, видатний композитор французько-швайцарський Артур Гонеггер, скомпонував недавно твір п. н. „Радіо-Панорама“. Цей твір ілюструє в гумористичний спосіб радіоаматора, який нетерпеливо ловить своїм радіовідбірником щораз то інші стації, переходить безпосередньо від релігійної музики до оперетки, від симфонії до фортепіяну і т. п. Як видно — це тема для всіх дуже актуальна. Цей твір, опрацьований надзвичайно по мистецькім, становить „курйозум“ наших часів.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5.29 5.31.

Нім. марка 1·40—1·50, фр. франки 34·90—35·10, шв. франки 171·70—172·20, фунти стерлінги 26·10—26·20, австр. шілінги 98·50—100, чеські кор. 20.60—21.00, рум. леї 26·50—28,00, італ. ліри 31.00—33.0.0

ЗБІЖЕ.

	Ціни льоко Львів від до
Ячмінь одн.	12·50—12.75
Ячмінь на мл.	12·25—12.50
Бобик	16.75—17.25
Вика чорна	18.00—18.30
Вика сіра	17.00—17.50
Коноп. сім'я	26·50—27·50
Ріпак зимовий	40.00—41.00
Ріпак літний	36.00—36.50
Кмін з мішком	70·00—75.00
Мак синій	50.00—60.00
Мак сивий	50.00—55.00
Мука пш. I. А.	31·50—32.00
Мука пш. I. Б.	30·00—30·50
Мука пш. I. Ц.	28·50—29.00
Мука пш. I. Д.	26.50—27.00
Мука пш. I. Е.	25·50—26.00
Мука пш. II. А.	25.50—26·00
Мука пш. II. Б.	24.75—25·25
Мука пш. II. Ц.	24.50—25·50
Мука пш. II. Д.	23·75—24.25
Мука пш. II. Е.	23·00—23.50
Мука пш. II. Ф.	21·50—22.00
Мука пш. II. Г.	18.50—19.00
Мука пш. раз. до 90 прц.	18.00—18·50
Висівки пшен. гр.	8.75—9.75
Висівки пш. сер.	8.25—8.50

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 17-го грудня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·70	зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50	„
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·80	„
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·75	„
1 к. яєць	5·20—5·25	„

Тенденція на масло звишкова, на яйця сильна, на молоко вдержана, на сметану слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 17. XII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Цьогорічні курочки I. кл.	0·95	зол.
Однорічні, товсті кури I. кл.	0.90	„
Когути I. кл. до 1.30 кг.	0.90	„
Товсті качки I. кл.	0.95	„
Товсті індики I. кл.	1.—	„
Товсті пантарки	1.00	„

Кури, качки, індики, пантарки приймає в кожній кількости.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

Приймає нових доставців.

ОПОВІСТКИ.

Оповістка. Товариство запомоги убогих гр.-кат. церков ім. св. Ап. Петра повідомляє, що Звичайні Загальні Збори відбудуться 31. грудня ц. р. о год. 17. в домівці „Власної Допомоги“ при вул. Корнякта ч. 1. II. пов. зі звичайним порядком нарад. Колиб в означеному часі не явився приписаний статутом комплет членів, ці самі збори відбудуться годину пізніше при якійнебудь скількости членів. Видїл Т-ва просить членів ласкаво численно явитись. — Льва-город 17. XII. 1935 р. — † Никита Єпископ, голова, о. Я. Чемеринський, секретар.

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

Наукове Т-во ім. Шевченка розписує пим

КОНКУРС

на: **1) управителя друкарні,**
2) управителя переплетні,
3) урядовця бухгальтерії.

Прохання з життєписом, даними про дотеперішню працю, зі свідоцтвами і кваліфікацією — вносити до 21. грудня ц. р. включно.

Львів, дня 11. грудня 1935.

За Виділ Н. Т. Ш.:

І. Раковський, голова. **І. Крипякевич,** секретар.

801 2-2

ОГОЛОШЕННЯ.

На підставі Розпорядку Президента Річипосполитої Польської з дня 12 червня 1934. Dz. U. R. P. Nr. 59. poz. 509 починаємо брати назад з обігу наші 8-процентові, долярові заставні листи, виміноючи їх на нові заставні листи золотові 4 і пів процентові 55-літні.

Отсим взиваємо всіх власників долярових заставних листів (8-процентових 16 і пів літніх та 33-літніх) до їх виміни на нові заставні золотові листи 4 і пів процентові 55-літні в тою заміткою, що почавши від дня 31. грудня 1935 р. будемо гонорувати купони тільки від нових заставних листів, що є у золотовій валюті.

ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ ЗЕМСКЕ У ЛЬВОВІ.